



Posudek na závěrečnou studentskou práci

Název práce: Two Hundred Eighty Characters of Jihad: Strategic Communication of the Islamic Emirate of Afghanistan on the X platform

Typ práce: diplomová

Autor práce: Bc. Bořivoj Nachtman

Autor posudku: Mgr. Jakub Koláček

	Hodnocení ¹
Badatelská otázka/hypotéza	Výborně
Způsob práce/metodologie	Výborně
Naplnění cíle práce	Výborně
Práce s prameny a odbornou literaturou	Výborně
Stylistická úroveň a jazyková správnost	Výborně
Struktura práce	Výborně
Formální náležitosti (citace, odkazy, bibliografie, rozsah ²)	Výborně

Slovní hodnocení:

Předkládaná práce vycházející z analýzy twitterové komunikace mluvčího Islámského emirátu Afghánistán (a zároveň fakticky vládnoucího hnutí Tálibán) představuje kvalitní empirickou studii, která vyniká jasným záměrem, vhodně zvolenými metodami a zároveň i tím, na co by každá diplomová práce měla aspirovat, ale ne vždy se to povede—reálným přínosem ke studiu daného tématu. Ten je navíc znásoben tím, že práce je vypracována v angličtině.

Práce pokrývá twitterové příspěvky Z. Mudžáhida od listopadu 2022 do srpna 2023 včetně repostovaných příspěvků a zkoumaný materiál tematicky třídí a analyzuje pomocí kritické diskurzivní analýzy (využívá zvl. práce T. van Dijka). Následně se podrobně věnuje třem hlavním identifikovaným tematickým oblastem: bezpečnosti a vnitřní situaci, zahraničním vztahům a ekonomické sféře.

Za výhodu a jeden z klíčů k ve výsledku úspěšnému zpracování tématu považuji striktně vymezený rozsah práce. Ten se zaměřuje na poměrně malý (byť kvantitativně i tak rozsáhlý) vzorek empirického materiálu (tj. twitterový kanál mluvčího v omezeném časovém

¹ Zvolte: Výborně – velmi dobře – dobře – nevyhovující.

² Minimální stanovené rozsahy jednotlivých typů prací jsou: bakalářská práce 72 000 znaků (tzn. přibližně 40 stran textu) a diplomová práce 108 000 znaků (tzn. přibližně 60 stran textu).



KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

rozsahu), který má ale zároveň velkou vypovídací hodnotu (jak autor uvádí, představuje „uzel“ toho, co je v práci chápáno jako „strategická komunikace,“ viz s. 34).

Autorovi tak i díky tomu zůstává dostatek prostoru pro uplatnění propracované metodologie, kterou práce vyniká. Práce s elektronickou komunikací je na vynikající úrovni, autor názorně ilustruje, jak lze tento snadno dostupný, ale obsahově specifický zdroj „vytěžit.“ Obdivuhodná je i schopnost poradit si s polyglotickým charakterem zkoumaného materiálu, která je nepochybně pro mnoho badatelů limitujícím faktorem. Kvalitativní analýzu, která je jádrem práce, doplňují vhodně zvolené kvantitativní sondy (struktura komunikace), které Mudžáhidův twitterový účet uvádějí do nezbytného kontextu a ilustrují jeho význam (k tomu pak slouží i literatura, se kterou se autor dobře vyrovnává).

Vyrovnání se s existující literaturou a zasazení předkládané sondy do širšího kontextu historie Tálíbanu/Afgh. I. Emirátu je dalším dobře zvládnutým aspektem práce. Zde bych opět vyzdvihl „disciplinovanost“ a schopnost soustředit se na kontext, který je pro práci relevantní. Autor se vyhýbá pasti nekritického přejímání běžně chápaného narativu soudobé historie Afghánistánu, odvozeného typicky od geopolitických událostí a kategorií (zahraniční intervence, budování a rozpad státu, soupeření frakcí) a nahrazuje jej narativem samotného Tálíbanu, tedy aktéra, který jej zajímá a od něhož (resp. z jeho diskurzu) je převzata např. i periodizace časové osy, pracující s rozlišením fází „freedom jihad“ a „construction jihad“ (zde mimochodem oceňuji i odkaz na iránskou analogii—velmi zajímavé!). Práce tak kromě zprostředkování roviny sebeprezentace (tj. diskurzu strategické komunikace), přinejmenším po mém soudu (a je otázkou, zda je to jejím záměrem a zda autor souhlasí—viz diskuse), úspěšně poskytuje i určitý vhled do roviny sebepojetí Tálíbanu, tj. „aktérskou“ („emic“) perspektivu oproti „pozorovatelské“ (ethic).

Využití historického kontextu pak autorovi pomáhá i v samotné analýze diskurzu—za velmi nosný považuji např. postřeh o „etatistické“ funkci aplikace šaríj, která sahá až do 19. stol. (s. 43), nebo rozbor pragmatického využívání kategorií *kufr* a *fitna* k delegitimizaci odpůrců v rámci ideologie hnutí (s. 46–49).

Přejdu-li ke kritickým připomínkám, práci lze celkově máloco vytknout. Poukázal bych zde nicméně na jeden detail, a to použití překladu „corrupter“ pro termín *fetne-gerán*. Vhodnějším překladem, který odpovídá doslovnému i zamýšlenému významu by podle mě bylo „seditionists“; překlad je navíc matoucí v tom smyslu, že „corrupter“ se běžně používá pro překlad termínu *mofsed* (nebo *mofsed fe-l-arz*), tedy další kategorie označující přečin proti náboženské morálce a právu (který zřejmě Tálíban nepoužívá).

Poněkud sporné je též dle mého názoru zařazení otázky ženských práv do kategorie komunikace o zahraničních záležitostech. Byť to z hlediska reprezentace tohoto tématu ve „strategické komunikaci“ hnutí dává smysl, z věcného nikoliv. Autor zde poukazuje na citlivost tématu, které je předmětem vnitřních sporů v rámci Tálíbanu, a proto je komunikováno výhradně navenek, „reaktivně.“ Samotný fakt, že aktivní komunikace tématu jakožto vnitřní agendy chybí (?) je podle mého nicméně zajímavý a představuje důležitý údaj. S tím souvisí i další zajímavá otázka, totiž jak se částečná vnitřní roztříštěnost Tálíbanu



KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

a případné vnitřní spory promítají do „strategické komunikace.“ I obecněji lze říci, že faktor vnitřní roztříštěnosti a plurality Tálibánu není v práci příliš reflektován (což ale může být zároveň tím, že není tak podstatný—viz diskuse).

Práce je kvalitně zpracována i po formální stránce, i když se vyskytují některé typografické nedostatky (např. nekonzistentní umístění interpunkce do/za uvozovky).

Celkově je práce mimořádně kvalitní a autorovi případně doporučuji pokusit se i o její publikaci v některém z periodik věnujících se souvisejícím tématům.

Celkové hodnocení:

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

Otázky k rozpravě:

Domnívá se autor, že „strategická komunikace“ Tálibánu zároveň vyjadřuje i nábožensko-ideologicko-politické přesvědčení jeho elity a případně potom které z jejích frakcí? Existují nějaké informace o tom, jak tato komunikace vzniká a kdo má na její obsah vliv? Jak mezi sebou celkově interaguje vnitřní různorodost Tálibánu a jeho potřeba jednotně komunikovat a vystupovat navenek?

V Praze dne 12. 6. 2023

.....
podpis